

HIIU VALLA SOTSIAALKESKUS

ARENGUKAVA

2016–2020

SISUKORD

1. SISSEJUHATUS	3
2. ÜLEVAADE ASUTUSEST	4
2.1. Hiiu Valla Sotsiaalkeskuse üldandmed	4
2.2. Hiiu Valla Sotsiaalkeskuse struktuur ja pakutavad teenused	4
2.3. Hiiu Valla Sotsiaalkeskuse missioon ja väärtused	6
3. ÜLEVAADE EELNEVAST ARENGUKAVA PERIOODIST JA TULEMUSTEST (2011 – 2015)	7
3.1. Tulemused puuetega laste võimetekohase arendamise ja õpetamise valdkonnas	7
3.2. Tulemused täiskasvanute sihtrühmadele sobivate teenuste jätkusuutlikkuse tagamisel ja arendamisel	8
3.3. Tulemused motiveeriva töökeskkonna jätkusuutlikkuse tagamisel	8
4. LÄHTEOLUKORRA ANALÜÜS	9
4.1. Teenuste osutamine	9
4.1.1. Erivajadustega lastele teenuste osutamine	9
4.1.2. Erihoolekandeteenuste osutamine	10
4.1.3. Koduteenuse osutamine	10
4.1.4. Päevakeskuse teenuse osutamine	11
4.1.5. Tugiteenuste osutamine	12
4.2. Personal	12
5. VISIOON, ARENGULISED EESMÄRGID, MEETMED JA TEGEVUSED	12
Lisad:	
Lisa 1. Lähteolukorra analüüsi kokkuvõte SWOT meetodil	17
Lisa 2. Hiiu Valla Sotsiaalkeskuse huvirühmade tagasiside ja ootused teenuste arendamise osas	18
Lisa 3. Hiiu Valla arengukavas 2014 – 2023 sotsiaalhoolekandele toodud eesmärgid ja tegevused	18
Lisa 4. Sotsiaalministeeriumi arengukavas toodud hoolekande arengusuunad	19
Lisa 5. Erihoolekande arengukava 2014-2020 arengusuunad toetavate teenuste arengusuundade osas	19

SISSEJUHATUS

Arengukava koostamise eesmärk ja alused

Hiiu Valla Sotsiaalkeskuse (edaspidi *sotsiaalkeskus*) arengukava on asutuse eesmärgi ja tegevust planeeriv dokument, milles on kirjeldatud hetke olukord, soovitatavad muutused ja nende saavutamiseks vajalikud meetmed ning ressursid. Arengukava hõlmab viite eelseisvat eelarveaastat (2016-2020).

Arengukava koostamisel on aluseks võetud:

- Sotsiaalkeskuse põhimäärus
- Sotsiaalkeskuse huvirühmade tagasiside ja ootused teenuste arendamise osas (vt lisa 1)
- Hiiu Valla arengukavas 2014 – 2023 sotsiaalhoolekandele seatud eesmärgid ja tegevused (vt lisa 2).
- Sotsiaalministeeriumi arengukavas toodud hoolekande arengusuunad (vt lisa 3)
- Erihoolekande arengukava 2014-2020 arengusuunad toetavate teenuste arengusuundade osas (vt lisa 4)
- Arengukava koostamise protsessi on kaasatud sotsiaalkeskuse töötajad, teenuste tarbijate ja lähedaste esindajad, hoolekogu ning peamised koostööpartnerid.

2. ÜLEVAADE ASUTUSEST

2.1. Hiiu Valla Sotsiaalkeskuse üldandmed

Hiiu Valla Sotsiaalkeskuse lastekeskus:

Vabaduse tn 47
92412 Kärkla
telefon: 46 31456
53460654
e-posti aadress: katrin@sotsiaalkeskus.ee

Hiiu Valla Sotsiaalkeskuse tegevustuba

Kõrgessaare mnt 2
92413 Kärkla
telefon: 46 91377
5021273
e-posti aadress: tiia@sotsiaalkeskus.ee

Hiiu Valla Sotsiaalkeskuse Kõrgessaare Päevakeskus

Kõpu tee 8
92201 Kõrgessaares
telefon: 4693713
53339472
e-posti aadress: heli@sotsiaalkeskus.ee
kodulehekülg: www.sotsiaalkeskus.ee

Hiiu Valla Sotsiaalkeskus on loodud 1. jaanuaril 2015, Kärkla Sotsiaalkeskuse ja Lauka Päevakeskuse ühinemisel. Ühinemise eesmärgiks oli osutatavate teenuste ühise juhtimise alla viimine. Lisaks teenuste koondamisele oli peamiseks eesmärgiks uute teenuste arendamine, et tagada erinevate sihtgruppide igakülgne ja turvaline toetamine.

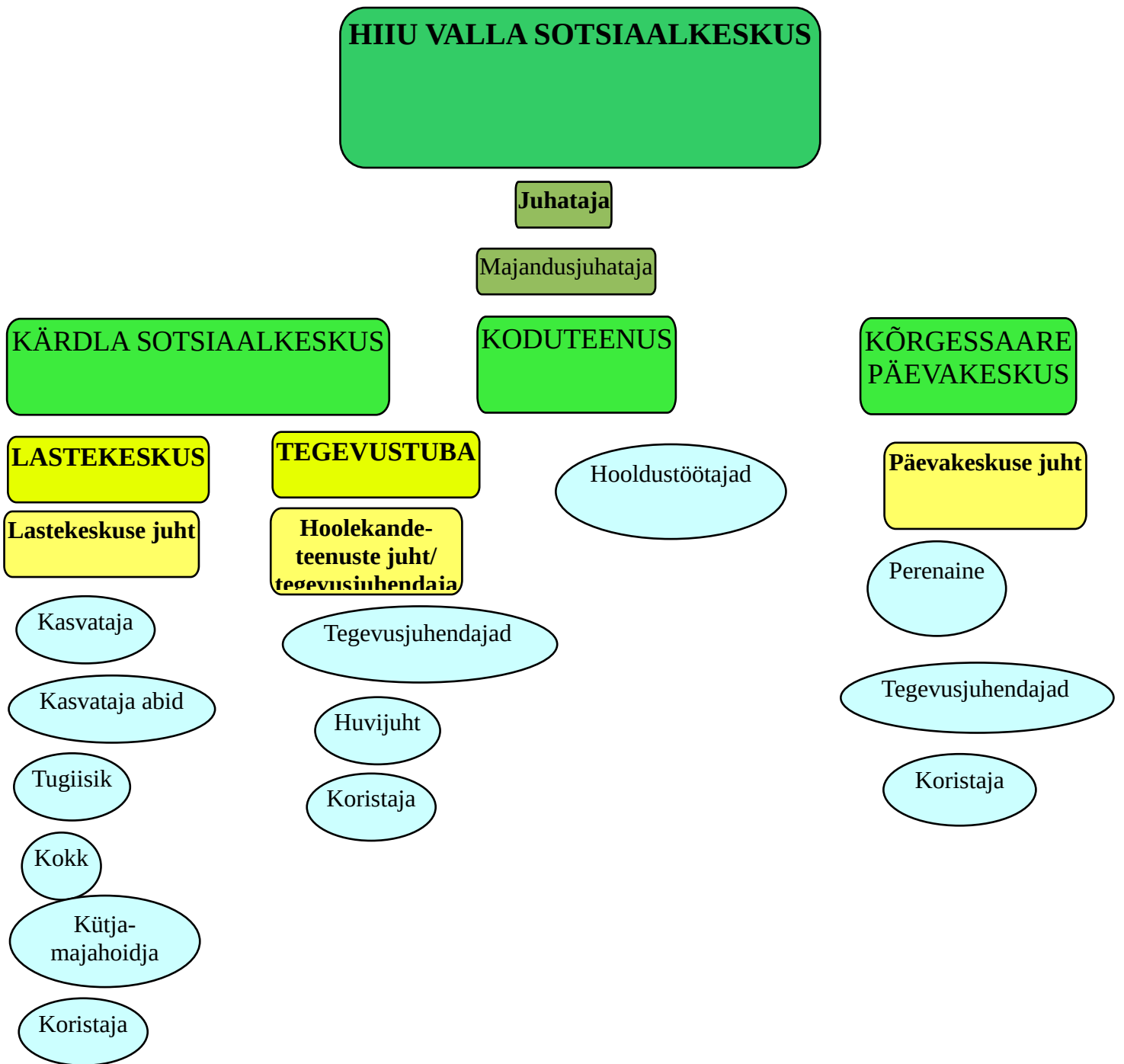
Sotsiaalkeskuse tegevuse eesmärgiks on sotsiaalteenuste korraldamine, osutamine ja arendamine puuetega inimestele, erivajadustega lastele ja nende peredele, eakatele ja teistele abivajajatele nende toimetuleku soodustamiseks ja hoidmiseks.

2.2. Sotsiaalkeskuse struktuur ja pakutavad teenused

Sotsiaalkeskus koosneb kolmest struktuuriüksusest (vt joonist 1 ja www.sotsiaalkeskus.ee):

- lastekeskus (Vabaduse 47, Kärkla) – erivajadustega laste teenused, koduteenused, tugiteenused;
- tegevustuba (Kõrgessaare mnt 2, Kärkla) – erihoolekandeteenused, tugiteenused;
- Kõrgessaare Päevakeskus – erihoolekande-, kodu- ja päevakeskuse teenused, tugiteenused.

Joonis 1. Sotsiaalkeskuse struktuur

2.3. Sotsiaalkeskuse missioon ja väärtused

MISSIOON

Oleme selleks, et pakutavate teenustega hoida ja tõsta teenuse saajate elukvaliteeti.

Meile olulised **väärtused**:

PROFESSIONAALSUS

Professionaalsuse all mõtleme:

- oma valdkonna põhjalikku tundmist;
- EQUASS Assurance kvaliteedinõuetele vastavate teenuste pakkumist;
- struktureeritud mõtlemist ja töötamist;
- pidevat enesearendamist ja teadmiste kogumist.

KOOSTÖÖ

Koostöö all mõtleme:

- meeskonnatööd kõigi töötajate vahel ametikoha üleselt;
- koostööd teenuse saajate, nende pereliikmete ja lähedastega, valdkonnaga haakuvate asutuste ja organisatsioonidega meilt ja välismaalt, kohalike omavalitsuste ja kolmanda sektoriga.

KLIENDIKESKSUS

Kliendikesksuse all mõtleme:

- teenuse saajate vajaduste pidevat kaardistamist;
- teenuse saajate vajaduste ja väärtuste esikohale seadmist;
- teenuse saajate kaasamist teenuse osutamise protsessi.

USALDUSVÄÄRSUS

Usaldusvääruse all mõtleme:

- teenuste osutamine põhineb teenuse saajate tegelikel vajadustel;
- austame iga teenuse saaja õigust tema enesemääratlusele;
- loome igale teenuse saajale jõustava keskkonna;
- oleme avatud jagades aktiivselt infot oma tegevuste kohta.

3. ÜLEVAADE EELNEVAST ARENGUKAVA PERIOODIST JA TULEMUSTEST (2011–2015)

2011-2015 aastate arengukava perioodil oli visiooniks olla usaldusväärne ja ühiskondlikult aktsepteeritav asutus, kus kliendid on väärtustatud kaaskodanike poolt oma erilisuses. **Lastekeskus** on parim koht Hiiumaal, kus arengupuudega lapsed ja noored võivad areneda vaatamata oma intellektipuudele. **Tegevustuba** pakub puuetega inimestele kvaliteetseid teenuseid turvalises ja loovas arengukeskkonnas nende parima võimaliku eneseteostuse saavutamiseks. **Koduteenus** on võimalus inimesele, et ta saaks elada mugavalt kodus niikaua, kui ta soovib, saades hooldust, mis vastab tema vajadustele, soovidele ja ootustele (vt tabel 1).

Sotsiaalkeskus on eelmise arengukava perioodil:

- kujunenud kvalifitseeritud teenuse pakkujaks maakonnas erivajadustega laste teenuste, erihoolekandeteenuste osas. Asutus läbis EQUASS Assurance kvaliteedi auditi ja teenustele omistati kvaliteedimärk;
- osutatavatele teenustele on välja töötatud teenuste standardid;
- teenuse osutamine kliendile on alati seotud lepingutega;
- asutus on kujunemas maakonna kompetentsikeskuseks erivajadustega inimeste teenuste osas;
- meie asutus on olnud alternatiivteenistuskohaks neljale alternatiivteenistujale ja praktikabaasiks sotsiaalala õppuritele meilt ja välisriigist.

Arengukava perioodil toimus kahe asutuse liitmine. Kärdla Sotsiaalkeskuse ja Lauka Päevakeskuse ühinemisel tekkis uus asutus Hiiu Valla Sotsiaalkeskus.

Tabel 1. Teenuste osutamine ja töötajad aastatel 2011-2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Aasta jooksul teenusesaajate arv kokku	65	67	68	67	92
• Igapäevaelu toetamine	27	28	28	29	39
• Töötamise toetamine	6	6	5	5	8
• Toetatud elamine	3	3	4	4	5
• Päevahoid erivajadustega lastele	11	10	9	9	9
• Tugiisikuteenus			1*	1	1
• Koduteenus	18	20	21	19	30
Töötajate arv kokku**	17	17	18	18	25
Neist erihoolekandes seotud klienditööga	4	4	5	5	6
Laste teenustega seotud töötajad	5	5	5	5	5
Hooldustöötajad koduhoolduses	2	2	2	2	3

* teenuse osutamine toimus koostöös Põhja-Eesti Autismi Liiduga

** töötajate koguarvus on arvestatud ka juhtide ja abipersonaliga

3.1. Tulemused puuetega laste võimetekohase arendamise ja õpetamise valdkonnas

- teenused erivajadustega lastele vastavad EQUASS Assurance kvaliteedinõuetele;
- teenuseid osutatakse paindlikult lähtuvalt lapse erivajadusest;
- välja on arendatud toimiv tugiisiku teenus autistlikule lapsele;
- toimib suurepärane koostöö haakuvate spetsialistidega (logopeed, psühholoog) ja

- asutustega (Rajaleidja, perearstid, kool jt);
- töötab lapsevanemate eneseabigrupp;
- keskuse spetsialistid nõustavad teisi lasteasutusi autismi, alternatiivse kommunikatsiooni ja erivajaduste teemadel;
- lastekeskuse õuele tunnetusaia rajamise jätkamine (peenarde rajamine);
- laste aktiivsem ühiskonnaelus osalemine (kohviku, kino, raamatukogu, nukuteatri, muuseumi jt külastamine);
- lastekeskuse hoones on eelmise arengukava perioodil renoveeritud kaks ahju, ehitatud uus piirdeaed, remonditud puukuuri ja parandatud korstnapitsi.

3.2. Tulemused täiskasvanute sihtrühmadele sobivate teenuste jätkusuutlikkuse tagamisel ja arendamisel

- erihoolekande- ja koduteenused vastavad EQUASS Assurance kvaliteedinõuetele;
- teenuskohtade arv erihoolekandes on kasvanud;
- töötegevuste osakaalu suurendamine erihoolekandeteenuses – töötubadega alustamine;
- Hiiu valla puuetega inimestel on tagatud päevakeskuses osalemise võimalus nii Kärddlas kui Kõrgessaares;
- kliendid on võrdväärset partnerid teenuste osutamisel ja arendamisel – kliendiesinduse loomine ja meeskonnatöö põhimõtted kaasamise kohta;
- alternatiivkommunikatsiooni kasutusele võtmine tegevustoas;
- koduhooldusklientide aktiivsuse hoidmine – piduliku lõuna korraldamine igal kevadel;
- arengukava perioodil oleme saanud teenuse kasutusse kogu Kõrgessaare mnt 2 hoone alumise korruse.

3.3. Tulemused motiveeriva töökeskkonna jätkusuutlikkuse tagamisel

- töötajad on vastava ettevalmistusega ja suurte kogemustega;
- välja on töötatud sotsiaalkeskuse meeskonnatöö põhimõtted – Kvaliteedi käsiraamat töötajale;
- kord aastas toimuvad arenguveestlused töötajatega;
- töötajad on läbinud autismitaolise koolituse, kolm töötajat on lõpetanud tegevusjuhendaja koolituse, üks lapsehoidja koolituse, üks töötaja on läbinud Care metoodika rakendaja koolituse (hindamise meetod);
- sotsiaalkeskuse tööd on tunnustatud EQUASS kvaliteedisertifikaadiga, meie tegemisi on mitmel korral aastas kajastatud kohalikus meedias, meie lastekeskuse õpetaja on valitud aasta õpetajaks, oleme saanud erinevaid aukirju nii asutuse tasandil.

4. LÄHTEOLUKORRA ANALÜÜS

4.1. Teenuste osutamine

Sotsiaalkeskus osutab teenuseid kolmes teenuseüksuses ja kliendi kodus. Teenuse üksused on lastekeskus – erivajadustega laste teenused, tegevustuba – erihoolekandeteenused, Kõrgessaare päevakeskus – erihoolekandeteenused ja päevakeskuse teenus. Kliendi kodus osutame koduteenuseid ja toetatud elamise teenust.

Aastas pakub sotsiaalkeskus lepingulisi teenuseid keskmiselt 70 kliendile ja päevakeskuse tegevustes osaleb aastas ligikaudu 200 inimest.

2014-2015 aastal läbis sotsiaalkeskus EQUASS (European Quality in Social Services) Assurance kvaliteedi kontrolli ja sertifikaat omistati erivajadustega laste teenuste, erihoolekandeteenuste ja koduteenuste osas.

2014-2015 tegeles sotsiaalkeskus dokumentide ja töökorralduse ülevaatamisega, kinnitatud said mitmed tööd hõlbustavad korrad, standardid ja kvaliteedi käsiraamat töötajale.

Arvestatavaks partneriks on arengukava aastate jooksul kujunenud omasteholdajate kogemusrühm. Sotsiaalkeskuse initsiatiivil kokku tulnud omasteholdajate rühmast on tänaseks saanud aktiivne, teotahteline grupp, kes soovib esile kutsuda arenguid omasteholdajate töökoormuse vähendamiseks ja hooldusega seotud isikute toetamiseks.

4.1.1. Erivajadustega lastele teenuste osutamine

Sotsiaalkeskuse lastekeskus osutab erivajadustega lastele lapse- ja päevahoiuteenust ning tugiisiku- ja transporditeenust. Teenuste osutamise eesmärgiks on erivajadustega laste (perede) toimetulekut toetavate ja arendavate tegevuste pakkumine. Raske ja sügava puudega last kasvatava perekonna toetamine ja võimaluse loomine vanematele tööl käimiseks. Teenuseid osutatakse erivajadustega lastele vanuses 2-18 (põhikooli lõpuni), kelle elukoht on Hiiu maakond (vt tabel 2). Eelisjärjekorras saavad teenust Hiiu valla lapsed.

Teenuseid osutatakse ka individuaalse õppekava alusel põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava järgi toimetuleku- või hooldusõppe alusel õppivatele KÜG-i õpilastele.

Alates 2016 aastast osutatakse teenuseid ka väljaspool keskust. Eelkõige tugiisiku-, lapsehoiu- ja transporditeenust. Teenuse osutamise kohtadeks on sellisel juhul, kas lapse kodu, lasteaed, kool või muu lapsele oluline koht.

Hiiu maakonna puuetega laste arv 01.01.2016 seisuga on 56 last, neist keskmise puudega 13, raske puudega 38 ja sügava puudega 5 last. Raske ja sügava puudega laste arv on 2015 aasta algusega võrreldes tõusnud. 01.01.2015 oli raske ja sügava puudega lapsi kokku 38.

Tabel 2. Erivajadustega lastele osutatavad teenused seisuga 01.03.2016

Teenuse nimetus	Laste arv
Lapse- ja päevahoiuteenus	9
Tugiisikuteenus	4
Transporditeenus	3

Erivajadustega laste teenuseid on rahastatud peamiselt kahest allikast, Hiiu valla eelarvest ja lapse elukohajärgse omavalitsuse poolt, kehtestatud kohamaksumuse alusel. 2016 aastast finantseeritakse teenuseid läbi Euroopa Sotsiaalfondi 2014-2020 meetme „Tööturul osalemist toetavad hoolekandeteenused“ raames elluviidava projekti „Puudega laste tugiteenuste

arendamine ja pakkumine ning töö- ja pereelu ühildamise soodustamine“ tegevusest „Puudega laste tugiteenuste arendamine ja pakkumine“.

Lastekeskuse meeskonna koosolekud toimuvad kord nädalas.

4.1.2. Erihoolekandeteenuste osutamine

Sotsiaalkeskus osutab kolme erihoolekande teenust: igapäevaelu toetamise teenus, töötamise toetamise teenus ja toetatud elamise teenus. Teenust osutatakse Kärdlas tegevustoas ja Kõrgessaare päevakeskuses. Teenuste osutamise peamine eesmärk on erivajadusega isikule parima toimetuleku võimaldamine tavapärasele sarnases keskkonnas, aktiivse osalemise tagamine ühiskonnas, isiku tegevusvõime parandamine ja säilitamine ning tõrjutuse vältimine. Juhendamine ja nõustamine tema võimetele sobiva töö otsimisel ja tööharjumuse kujundamise ja töötamise ajal.

Erihoolekandeteenused on psüühikahäiretega inimestele. Sotsiaalkindlustusameti andmetel oli 01.10.2015 ametlikult tuvastatud 142 885 puudega inimest. Psüühikahäirete osakaal läbi aegade on püsinud puuetega inimeste koguarvust 22% piires.

Sotsiaalkeskus osutab teenuseid üle maakonna ja teenusele suunatud on kõigist maakonna kohalikest omavalitsustest.

Tabel 3. Erihoolekandeteenuste osutamise maht ja klientide jaotumine seisuga 01.03.2016

Teenuse nimetus	Kliente kokku	neist Hiiu vallast	Pühalepa vallast	Käina vallast	Emmaste vallast
Igapäevaelu toetamise teenus	39	23	7	8	1
Töötamise toetamise teenus	7	5	1	1	0
Toetatud elamise teenus	6	5	1	0	0

Igapäevaelu toetamise teenusel on kõige enam kliente (vt tabel 3). Töötamise toetamise klientide arv on püsinud kõige stabiilsemana. Teenuse kliendid on kõik lepingulises töösuhtes avatud tööturul. Tänapäevaks on see ainuke võimalus, kuna maakonnas hetkel puudub kaitstud töö võimalus ja sotsiaalne ettevõtlik hakkab alles tekkima. Eelpool nimetatud kaks töötamise vormi on sobilikumad teenuse sihtgrupile. Toetatud elamise teenust osutatakse kliendi kodus.

Teenuse kasutajatest 44% on mehed ja 56% naised. Töötajad on enamasti naised – siinkohal on oluline tagada sobiv teenuse vajadus ka meessoost klientidele. 54% klientidest jääb vanusesse 25–44 aastat, vanuserühma 45–59 moodustab 33% klientidest.

Kõige suurem vajadus on toetatud elamise- ja kogukonnas elamise teenuse järgi. Tänapäevases olukorras elavad sotsiaalkeskuse kliendid kodudes ja jäävad n.ö lasteks oma vanematele kõrge eani. Tegelikult oleks vaja tagada ka nende elus normaalsed arengud ja liikumised elukaarel.

Erihoolekandeteenuseid rahastatakse peamiselt riigieelarvest ja Hiiu valla eelarvest. Hiiumaal ei ole tagatud teenus võrdselt kõigile – teenuse osutamise kohti tuleks luua juurde lisaks Kärdlas ja Kõrgessaares ka Lõuna- ja Lääne Hiiumaal.

Üks tegevusjuhendaja lõpetas arengukava perioodil tegevusjuhendaja koolituse, üks tegevusjuhendaja läbis klientide hindamiseks vajaliku Care metoodika kursuse.

Tegevustoa meeskonna koosolekud toimuvad üks kord kuus, koosolekud psühhiaatriga kaks

korda aastas.

4.1.3. Koduteenuse osutamine

Sotsiaalkeskus osutab koduteenuseid eakatele nende kodudes. Koduteenuse eesmärk on isiku abistamine kodu ja isikliku eluga seotud igapäevaeluks vajalike toimingute sooritamisel ja asjaajamisel, et aidata kaasa elukvaliteedi hoidmisele ja parandamisele.

Koduteenuse klientide vanus näitab pidevat tõusu, mis näitab, et teenuse osutamine tagab turvalise elu (vt tabel 4). Teenuse kasutajatest läbi aastate moodustavad naised 70% ja mehed 30%.

Tabel 4. Koduteenuse kasutajad soo ja vanuse järgi aastatel 2013-2015

Vanuserühm/sugu	50-59		60-69		70-79		80-84		85- ...	
	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N
Aasta 2013=21	0	0	2	2	0	5	1	5	0	6
Aasta 2014=31	0	1	4	2	5	4	0	6	0	9
Aasta 2015=30	1	1	4	2	1	5	3	5	2	6

Kehtivat koduteenuste osutamise korda uuendati 2015 aastal vajadusega ühtlustada teenuse osutamine ja teenuse omaosalus Kõrgessaare ja Kärkla piirkonnas. Teenus koosneb koduabist ja isikuabist.

Teenust rahastatakse Hiiu valla eelarvest ja kliendi omaosalusest, mis on vastavalt 5% või 8%. Teenuse osutamiseks on kaks sõiduautot ja üks töötaja kasutab jalgratast. Klientide sotsiaalsete suhete hoidmiseks korraldatakse neile kord aastas pidulik lõuna. Koduteenuse osutamisel on olnud abiks asendusteenistujad. 2013 üks noormees ja 2015 kaks noormeest.

4.1.4. Päevakeskuse teenuse osutamine

Sotsiaalkeskuse päevakeskuse teenusega on seotud tegevustuba ja Kõrgessaare päevakeskus. Päevakeskuste tegevuse eesmärgiks on inimeste kaasamine ühiskonnaellu vastavalt nende võimetele, vajadustele ja soovidele ning toimetuleku toetamine ja sotsiaalse aktiivsuse hoidmine. Tegevustuba on suunatud eelkõige puuetega inimeste tegevustele. Kõrgessaare päevakeskuse peamised kliendid on eakad. Tegevustuba on suunanud oma tegevused eelkõige klientide kaasamiseks ja toimetuleku toetamiseks. Kõrgessaare päevakeskus keskendub enam klientide kaasamisele ja sotsiaalse aktiivsuse hoidmisele. Päevakeskustes on võimalik tarbida erinevaid teenuseid ja osaleda tegevustes (vt tabel 5).

Tabel 5. Päevakeskuse teenuse osutamise maht ja kasutajad 2015 aastal

Teenused ja tegevused	Osalejad vanuserühmade lõikes	
	18-pensioniiga	pensioniealised
Duššiteenus	4	13
Pesupesemisteenus	6	7
Huvitegevus (vaba aja sisustamine)	27	27
Tugi- ja eneseabigrupid	15	18

Üritused	92	89
----------	----	----

2015 aastal toimus Kõrgessaare päevakeskuse ruumide renoveerimine. Kõrgessaare päevakeskuses asub nüüd sotsiaalkeskuse moodsaim köök. Peale renoveerimistööid on olemas head pesemis- ja pesupesemise võimalused, samuti on olemas suur saal ürituste ja koolituste korraldamiseks.

4.1.5. Tugiteenuste osutamine

Sotsiaalkeskus osutab kogukonnale lisaks põhiteenustele ka erinevaid tugiteenuseid. Kõik meie üksused tegelevad sotsiaalnõustamisega.

Lastekeskuses on võimalik eakatel ja puuetega inimestel kasutada dušši – ja pesupesemise teenust. Lastekeskuse spetsialistid nõustavad vajadusel erivajadustega lapse teemadel lapsevanemaid, lähedasi, õpetajaid ja teisi osapooli. Vajadusel on võimalik saada kogemusnõu autismi teemadel.

Tegevustoas on samuti võimalus dušši- ja pesupesemise teenusele. Vajadusel on tegevustoas võimalus lühiajaliseks päevahoiuks dementsele kliendile.

Kõrgessaare päevakeskuses on dušši- ja pesupesemise võimalus. Päevakeskuse ruumid on vajadusel ka rentimiseks: koolituste, tähtpäevade ja muude ürituste korraldamiseks.

Sotsiaalkeskus korraldab vajadusel ka sotsiaaltransporti.

Omastehooldajate kogemusrühm tegeleb kogemusnõustamisega oma valdkonnas.

4.2. Personal

Sotsiaalkeskus peab oma väärtuseks kvalifitseeritud ja kogemustega personali. 2014-2015 töötati välja oma personalipoliitika, mis on kirjas kvaliteedi käsiraamatus ja selle eesmärk on seotud töötajate kompetentsi ja töömotivatsiooni säilitamisega. Sotsiaalkeskuses personali voolavus on väike. Töötajad on jäänud tööst kõrvale pensioniikka jõudmisega ja kaks töötajat on läinud lapsehoolduspuhkusele. Järeldame, et see näitab ka töötajate rahulolu ja motivatsiooni sotsiaalkeskuses töötada.

Iga aastaste arenguestluste tulemusena selgub, et töötajad peavad tähtsaks head koostööd meeskonnas, töötajate tunnustamist ning töötajate võimalust kaasa rääkida otsuste langetamisel. Tähtsal kohal on pikk puhkus, huvitav töö, kaasaegsed töövahendid, võimalused koolitusteks ja enesetäiendamiseks ning rahulolu juhtimisstiiliga.

Teenuste arendamisega tekkinud töökohtadele uute spetsialistide ja töötajate leidmisel on probleemiks madalad palgad hoolekandes. Kui 2015 aasta IV kvartalis oli keskmine palk 1065 eurot siis sotsiaalkeskus jääb klienditöötaja töötasu alla 49% keskmisest palgast.

5. VISIOON, ARENGULISED EESMÄRGID, MEETMED JA TEGEVUSED VISIOON

Aastal 2020 on sotsiaalkeskus tunnustatud sotsiaalvaldkonna kompetentsi- ja teenustekeskus nii regionaalsel kui ka riiklikul tasandil. Sotsiaalteenuste valdkonnas on keskus võtmepartneriks omavalitsustele ja riigiasutustele. Professionaalsete töötajate ja tugiisikute võrgustiku toel toimub

keskuses uuenduslike sotsiaalteenuste väljaarendamine.

Strateegilised eesmärgid: (püstitatud visioonist lähtuvalt töövaldkonniti)

- **Jätkusuutliku ja motiveeritud organisatsioonikultuuri hoidmine ja arendamine**
- **Teenuste jätkusuutlikkuse, kättesaadavuse ja kvaliteedi tagamine**

1. Organisatsioon ja juhtimine				
Eesmärk	Tegevused	Oodatav tulemus	Ressursi vajadus	Tähtaeg
1.1.Kvalifitseeritud ja erialasest täiendamisest huvitatud personal	Töötasude vastavusse viimine vastavalt kvalifikatsioonile	Töötajatele makstakse väärilist tasu	Asutuse eelarve	2018
	Personali professionaalsuse tagamine järjepideva täiendkoolituse kaudu	Personal vastab asutuse personali kompetentsinõuetele	Asutuse eelarve	pidev
	Töötulemuste pidev hindamine	Toimuvad regulaarsed meeskonnakoosolekud üksustes. Personali potentsiaali võimalikult otstarbekas rakendamine	Asutuse eelarve	2016-2020
	Läbipõlemise ennetamine	Töökeskkonna iga-aastane hindamine, vajalike abivahendite ja isikukaitsevahenditega varustamine, tervisetaastamise võimaluste avardamine, traditsioonidega jätkamine	Asutuse eelarve, sponsorid	2016-2020
1.2. EQUASS kvaliteedijuhtimissüsteemi jätkuv rakendamine	Järjepidev kvaliteedisüsteemi rakendamine, siseauditid, parendustegevuste ja innovatsiooniprojektide eluviimine ja analüüs	Omame kehtivat EQUASS Assurance kvaliteedimärkki	Asutuse eelarve	2017 ja 2019
	Asutuse töödokumentatsiooni täiendamine	Kvaliteedi käsiraamat töötajale – muutmine peamiseks töö juhiseid koondavaks dokumendiks	Asutuse eelarve	2017
1.3.Koostöövõrgustiku laiendamine ja tugevdamine	Osaleme valdkonna kompetentsi kuuluvates komisjonides ja töögruppides	Paraneb inimeste vajadusi arvestav teenuse osutamine ja otstarbekam ressursside	Projektid	pidev

erinevates valdkondades		kasutamine		
	Praktika ja asendusteenistuse võimaluse pakkumine asutuses	Praktikavõimaluse pakkumine Hiiumaalt pärit ja teistele õppuritele (Hollandi Mondriani rakenduskõrgkool) Teenistusvõimaluse tagamine Hiiumaa noormeestele asendusteenistuseks	Asutuse eelarve, õppeasutus, Kaitseressu-rsside amet	2016-2020
	Kogemusnõustamise teenuse väljaarendamine	Asutus omab vähemalt kaks koolitatud kogemusnõustajat	Projektid, asutuse eelarve	2018
1.4. Teenuste jätkusuutlikkuse, kättesaadavuse ja kvaliteedi tagamine	Teenuste tarbijate vajaduste väljaselgitamine	Ülevaade teenuste vajadusest on olemas	Asutuse eelarve	2016 ja 2019
	Kommunikatsiooni-võimaluste ja vahendite kasutamise väljaõppe laiendamine nii personalile kui ka kliendi lähedastele	Personal kui ka klientide lähedased on teadlikumad alternatiivsest kommunikatsioonist ja kasutavad seda	Projektid, asutuse eelarve	2017 ja edasi
	Lastekeskuse hoone ja õueala renoveerimistöödega jätkamine	Maja on värvitud. Aknad on vahetatud. Puidust põrandad on lihvitud. Kasutusel mitteolev korstnapits on maha võetud Kaks ahju on parandatud või uuesti ehitatud Õueala uuendamisel on jätkatud tunnetusaia suunda	Asutuse eelarve	2018 2016 2016 vajadusel pidev
	Kõrgessaare Päevakeskuse renoveerimisprojektiga jätkamine	Hoonele koostatakse kogu maja haarav renoveerimisprojekt Veeprobleemile on lahendus leitud Territooriumile on rajatud puhke- ja tegevusala II korrusel on WC	Hiiu valla eelarve Hiiu valla eelarve projektid sponsorid	2018 2016 2016-2017 2017-

		Saun on välja ehitatud Majas on lift		2020
2. Erivajadustega lastele teenuste osutamine - lastekeskus				
2.1. Teenuse jätkusuutlikkuse, kättesaadavuse ja kvaliteedi tagamine	Lihtsustatud riikliku õppekava järgi toimetuleku- või hooldusõppe alusel õppivatele õpilastele õppekohana jätkamine	Lastekeskuses töötab Kärkla Põhikooli toimetuleku ja hooldusklass	Asutuse ja põhikooli eelarved	2016-2020
	Lapsehoiuteenuse raske ja sügava puudega lastele väljaarendamine	Lapsehoiuteenus on kättesaadav ööpäevaringselt kogu maakonnas	ESF-i toetus, asutuse eelarve, KOV-ide eelarved	2016-2017
	Tugiisikuteenuse tagamine raske ja sügava puudega lastele ja võrgustiku väljaarendamine	Sotsiaalkeskusel on olemas tugiisiku teenuse osutajad. Tugiisikud on koolitatud	ESF-i toetus, asutuse eelarve, KOV-ide eelarved	pidev
3. Erihoolekandeteenuste osutamine - tegevustuba				
3.1. Teenuse jätkusuutlikkuse, kättesaadavuse ja kvaliteedi tagamine	Teenusesaajate arvu suurendamine	Teenuskohti on 2020 aastaks IE -70 tööteenus (toetatud töötamine/kaitstud töö) – 20 toetatud elamine – 12 kogukonnas elamine - 10	Riigieelarve Hiiu valla eelarve	2020
	Teenuste standardite täiendamine	Teenuste osutamine toimub vastavalt standarditele	Asutuse eelarve	pidev
	Teenuse osutamise kohtade laienemine maakonnas	Teenust osutatakse ka Lõuna Hiiumaal	Riigieelarve KOV-ide eelarved	2018-2019
3.2. Klientide kaasamine teenuste osutamise ja arendamise protsessi	Kliendiesinduse jätkusuutlikkuse tagamine	Kliendiesindus on kaasa rääkinud oluliste teenuste osutamise ja arendusega seotud teemadel	Asutuse eelarve	2016-2020
	Infopäevade läbiviimine klientidele ja nende lähedastele	Aastas toimub kaks kliendiinfopäeva	Asutuse eelarve	2016-2020
	Regulaarse tulemusanalüüsi	Tagasiside teenuste kasutajatelt iga aasta	Asutuse eelarve	Igal aastal

	läbiviimine kliendiesindusega	alguses		
4. Koduteenuse osutamine (Omastehooldus)				
4.1. Teenuse jätkusuutlikkuse, kättesaadavuse ja kvaliteedi tagamine	Teenust vajava sihtgrupi ja nende vajaduste väljaselgitamine	70+ elanikkonna vajadused on väljaselgitatud	Hiiu valla ja asutuse eelarve+ vabatahtlikud	2016
	Omastehooldajate kogemusrühma tegevuste toetamine	Kogemusrühm tegutseb jätkuvalt aktiivselt	Hiiu valla ja asutuse eelarve	pidev
	Koduteenuse paindlik osutamine	Koduteenust osutatakse vajadusel 7 päeval nädalas	Asutuse eelarve ja isiku omaosalus	pidev
5. Päevakeskuse teenuse osutamine				
5.1. Teenuse jätkusuutlikkuse, kättesaadavuse ja kvaliteedi tagamine	Klientide kaasamine ürituste planeerimisse ja organiseerimisse	Avatud ürituste temaatika on laienenud	Asutuse eelarve	pidev
	Tegevuste ja teenuste laiendamine	Erinevate tegevuste rühmad on ellu kutsutud Lisandunud tegevusi meestele	Asutuse eelarve	pidev
	Suhtlemine teiste Eesti päevakeskustega kogemuste vahetamise eesmärgil	Toimuvad ühised tegevused ja üritused	Asutuse eelarve	pidev

Lisa 1 Lähteolukorra analüüsi kokkuvõte SWOT meetodil

S (strengths) - TUGEVUSED
<ul style="list-style-type: none">
• EQUASS Assurance kvaliteedisertifikaadi omamine
• tugev meeskonnatöö
• kogemustega ja kvalifitseeritud töötajad
• toimiv kommunikatsioon ja hea sisekliima asutuses
• töötajate arenguvõimaluste tagamine – koolitusvõimalused, arenguestlused
• töötajate motiveerimine – kolleegipreemia, õppereisid, arenguestlused
• tugev koostöö erinevatel tasanditel: kliendid, pered-lähedased, kohaliku omavalitsused, teised haakuvad organisatsioonid ja asutused, MTÜ-d
• teenuste pakkumine maakonnale
• erinevate teenuste pakkumine erinevatele sihtgruppidele
• teenuste osutamise järjepidevuse tagamine asutuse sees
• teenuste koondumine ühte majja Kõrgessaare piirkonnas
• teenuste järjepidev arendamine
• sihtgruppide kaasamine teenuste arendamisse
• füüsiline asukoht ja kättesaadavus – lastekeskus oma õuealaga, Kõrgessaare Päevakeskus, tegevustoa hea asukoht
• hea juhtimine
• invatranspordi kasutamise võimalus
• oma köök
• lisatulu teenimise võimalused asutuse eelarvesse
W (weaknesses) - NÕRKUSED
<ul style="list-style-type: none">
• ruumipuudus lastekeskuses ja tegevustoa
• ruumide kättesaadavus ja vastavus sihtgruppidele
• ruumide halb mikrokliima
• tehnosüsteemide ja varustuse aegumine
• õueala puudumine tegevustoa
• jäätmemajanduse korraldus
• sihtgruppide vajaduste mittepiisav teadmine
• mittepiisav rahastus
• asutuse killustatus – teenuse osutamiseks erinevad asukohad
• tööjõu puudus – tugiisikud, vajaliku kvalifikatsiooniga töötajad, asendajad
• vabatahtliku töö ja vabatahtlike vähesus
• töötajate motiveeritus ja motiveerimine
O (opportunities) - VÕIMALUSED
<ul style="list-style-type: none">
• uue sotsiaalkeskuse valmimine
• teenusvajaduste väljaselgitamine – kliendiuringute läbiviimine
• uute teenuste arendamine – kogukonnas elamise teenus, ööpäevaringne erihooldusteenus, lapsehoiuteenus, kaitstud töö teenus jt
• olemasolevate ruumide maksimaalne kasutusele võtmine
• Kõrgessaare Päevakeskuse ruumide renoveerimisega jätkamine
• vabatahtlike, praktikantide ja alternatiivteenistujate kasutamise võimalustega jätkamine
• töötajate motiveeritusse panustamine
• uute koostööpartnerite leidmine
• klientide sõidukulude osaline hüvitamine

T (*threats*) - OHUD

- arengut ja jätkusuutlikkust takistav füüsiline keskkond
- vananev kaader
- töötajate lahkumine
- uute töötajate leidmine
- töötajate läbipõlemine ja kliendipimedus
- pingeline eelarve - alarahastus
- pikad vahemaad päevakeskuse tegevustes osalemiseks
- päevakeskusesse tulek ohtlik – jalgrattatee puudumine Laukale ja Viskoosasse
- hoonete halb mikrokliima
- Kõrgessaare Päevakeskuse renoveerimise tervikpildi puudumine

Lisa 2 Huvigruppide ootused sotsiaalkeskusele

- sotsiaalkeskus kogub tagasisidet teenuse kasutajatelt ja nende lähedastelt läbi tagasiside küsitluste kord aastas;
- koostööpartneritelt toimub tagasisidestamine korraldatud koostööseminari vormis kord aastas ja ühistel meeskonnakoosolekutel (psühhiaatrid) kaks korda aastas;
- töötajate rahulolu selgitatakse välja iga-aastaste arenguveestluste käigus;
- probleem Kõrgessaare piirkonnas üritustele tulekuga - transpordi korraldamine;
- kui keskus saab juurde hooneid ja ruume, siis lisanduda võiks eakate päevahoid, saunateenus (lisaks Kärdlale), toetatud elamine, erinevad teraapiad (eeldab ka spetsialistide olemasolu).
- rohkem vastastikust kaasamist ja infovahetust;
- praegu on kõik väga hästi korraldatud, kui arvestada kõiki neid võimalusi, mis hetkel olemas on (nt ruumid, personal). Tulevikus võiks ruume juurde tulla ja vajadusel ka personali;
- remondimeest oleks vaja, et üksi elavad vanemad inimesed saaksid remonditeenust ja abi majapidamises;
- teenust võiks saada ka nädalavahetustel – koduteenus;
- klientidele võiks eksisteerida töö, mille eest raha saada – erihoolekanne.

Lisa 3 Hiiu Valla arengukavas 2014-2023 sotsiaalhoolekandele toodud eesmärgid ja tegevused

- Hiiu valla tegevuse põhisuundadeks on elukvaliteedi parandamine, infrastruktuuri säilitamine ja arendamine ning kõigile omavalitsusüksuse elanikele avalike teenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi tagamine;
- Tagatud on vajaduspõhine ja kvaliteetne sotsiaalhoolekanne igale valla elanikule võimalikult kodu lähedal;
- Multifunktsionaalse sotsiaalkeskuse ehitamine Kärdlasse Pargi 3, kus osutatakse olemasolevaid ja uusi sotsiaalteenuseid (ööpäevaringne erihoolekandeteenus, eakate päevahoiuteenus jne) erinevatele kliendirühmadele;
- Kogukonnas elamise teenuse väljaarendamine eelistatult Kõpus;
- Ööpäevaringse erihoolekande- ja lapsehoiuteenuse väljaarendamine;
- Eakate päevahoiu teenuse väljaarendamine;
- **Arendusobjektid** - Kärdlasse sotsiaalkeskuse ehitamine (2015 -2020) - Hiiu Valla Sotsiaalkeskuse Kõrgessaare päevakeskuse ruumide rekonstrueerimine Kõrgessaares Kõpu tee 8 (2015 -2017)

Lisa 4 Sotsiaalministeeriumi arengukavas toodud hoolekande arengusuunad

- Jätkame hoolekandeteenuste kvaliteedi tagamise poliitika väljatöötamist;
- kodust iseseisvat toimetulekut toetavate avahooldusteenuste kasutajate arv tõuseb;
- hoolekandeteenuste kvaliteedi ja klientide parema teadlikkuse tagamine;
- hoolekandeteenuste jätkusuutlikkuse tagamine;
- eakate sotsiaalse tõrjutuse ennetamine ning aktiivsema ja väarikama vananemise toetamine;
- eakate parema toimetuleku tagamine ja harjumuspärasel keskkonnas iseseisva elu toetamiseks jätkame vajadusele vastavate pakutavate teenuste osutamist ja omastehoolduse toetavate meetmete arendamist;
- puudega inimeste õiguste kaitse ja võrdsete võimaluste edendamise;
- varase sekkumise süsteemi tõhustamine lapse arenguliste vajaduste õigeaegseks märkamiseks ja vaimse tervise toetamiseks.

Lisa 5 Erihoolekande arengukava 2014-2020 arengusuunad toetavate teenuste arengusuundade osas

- tagada psüühilise erivajadusega täisealiste inimestele võrdsed võimalused eneseteostuseks ning kvaliteetsed ja deinstitutionaliseerimise põhimõtteid järgivad erihoolekandeteenused;
- Psüühilise erivajadusega täisealiste on tagatud võrdsed võimalused eneseteostuseks;
- Psüühilise erivajadusega täisealiste huvikaitsetegevuse soodustamine;
- Erihoolekandeteenused on kvaliteetsed ning teenuseosutaja on kvalifitseeritud ja asjatundlik.